

Debreceni Ujság
1918

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hóra 2.30 kor. Negyedévre 8.— kor.
Félévre 16.— kor. Egész évre 32.— kor.
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Felölös szerkesztő és lapfőigazgató:
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth-utca 3. sz. 1-6 emelet.
(Debreceni Első Takarékpénztár-épület).
Egyes szám ára 10 fillér.

Ukrainával küszöbön a megegyezés

A vezérkar jelentése.

Budapest, február 7. Nincs különös esemény.

Németország harcai.

Ludendorff első főszállásvezető jelentése.

Berlin, február 7. (Nyugati harctér.) A tengerpart közelében délután tüzérségi harc; gyalogsági osztagok egy Zandvoorttól nyugatra intézett előtörésből és az Artoisban lefolyt előtéri harcokból foglyokat szállítottak be. Az angol tüzérség este a Scarpe mindkét oldalán és Cambrai-tól nyugatra ismét tevékeny volt. A Champagneban meghiúsult a franciák egy előtörése. A Maas területén a tüzérségi tevékenység egy Ornestől délnyugatra eredményesen végrehajtott felderítéssel kapcsolatosan egész nap tartott. Esswilin alör-mester a három legutóbbi napon hat e-lenséges repülőgépet lőtt le. A többi harctéren nincs ujság.

Az orosz helyzet.

Főbeszakítják a tárgyalásokat.

Berlin, február 7. Mialatt a magyar-osztrák, bolgár és török delegátusok elhagyták Pétervárt, a német gazdasági bizottság tagjai ott maradtak ugyan, de megszakították a tárgyalásokat, melyeknek folytatása a brest-litovski tárgyalások folytatásától függ.

Kievből jelentik, hogy az ukrán rada és a központi hatalmak közt a mielőbbi megegyezés kilátásai kedvezőek.

Olaszország és a bolsevik kormány.

Pétervár, február 7. Az olasz nagykövét kormányától utasítást kapott, hogy a bolsevik kormánnyal a diplomáciai érintkezést állítsa helyre.

Szibéria különvállása.

Pétervár, február 7. Tomszkban meghatalmat gyakorolni fogja.
nyit a szibériai дума, mely a végrehajto

Románia jövője.

Koppenhága, február 7. Itteni román körök szerint Romániában a demokratikus mozgalom jelentékenyen előrehaladt. Hír szerint 150 képviselő vallja azt, hogy a válság végleges megoldását csak Ferdinánd király lemondása teheti lehetővé. A felfogások a jövőt illetően megoszlanak. Egyik rész a dinasztia teljes eltávolítását akarja, a másik rész nemzeti királyt javasol. Vannak, akik a mostani trónörökösöt akarják trónra ültetni.

A breszt-litovszki tárgyalások.

Berlin, február 7. A Norddeutscher Allgemeine Zeitung írja: A központi hatalmak delegátusai ismét Brest-Litovszkba érkeztek, hogy fölvegyék tárgyalásukat. Meg kell jegyezni, hogy a központi hatalmak elmentek az engedékenység legvégső határáig. A félhivatalos jelentés megállapítja, hogy az Ukrainával való tárgyalások a legjobb eredménnyel kecsegtetnek.

Finnország nem egyesül Oroszországgal.

Stockholm, február 7. Az orosz kormány minden törekvése, hogy Finnország ismét egyesüljön Oroszországgal, teljesen kárba vészett.

Forrongás Oroszországban.

Pétervár, február 7. Január 26-ikán különböző fegyvernemekhez tartozó mintegy 26,000 főnyi lengyel csapat, amelyek a főhadiszállás vezérkarának vezetése alatt állottak, elfoglalta Rogacsek városát és az ottani szovjetet feloszlatta. A parasztok szovjetjét és a népbiztosokat letartóztatták. A forrongás láthatóan terjed. A szociálista kormány ultimatumot küldött a lengyel vezérkarhoz, melyben Rogacsek kiürítését s az erőszakosságok megszüntetését kívánja.

Az osztrák kormányválság

Bécs, február 7. A képviselőház ülésének végén bejelentette dr. Grósz elnök, hogy most értesült arról, hogy a kormány átadta lemondását. Parlamenti körök szerint a kormányt a lengyel klub magatartása bírta lemondására, mert a klub ellenenezte a költségvetés részletes vitáját és a két hónapos provizóriumot is.

Bécs, február 7. A Wiener Zeitung holnapi száma a következő legfelsőbb kéziratot közli:

Kedves Zeidler lovag! A kabinet főbb tagjaival való egyetértésben Ön által a parlamenti helyzetre tekintettel előterjesztett kérését, hogy járuljak hozzá az össz-kabinet lemondásához, nem fogadhatom el.

Baden-Baden, 1918 febr. 7.

Károly s. R.

Wekerle programja.

Folytatták a vitát.

Budapest, február 7.

Ma folytatta a képviselőház Szász Károly elnöklété alatt a kormányelnök programja felett megindult vitát.

Simonyi-Semaden Sándor bejelentette a néppárt részéről, hogy pártja egyesült a keresztényszociálistákkal és programja azonos a kormányéval, melyet a néppárt támogat.

Bizony Ákos szerint nem volt szükség a függetlenségi párt feloszlására. Nem csatlakozik az új kormánypárthoz, de támogatni fogja törekvéseit.

Andrássy Gyula gróf személyes kérdésben történt felszólalása után Károlyi Mihály gróf rámutatott arra, hogy sohasem volt annyira szükség a függetlenségi programra, mint most. Az egész, művelt világ a népek önrendelkezési jogának elismerése alapján áll, tehát nekünk is van jogunk megvalósítását követelni. Pártja az ellenzéken marad, de a kormány választójogi javaslatát támogatni fogja.

Wekerle Sándor miniszterelnök a felszólalásokra válaszol. Kijelenti, hogy az új pártalakulást úgy viszi keresztül, hogy akik elfogadták a kormány programját, azok csatlakoznak a kormány pártjához. Ez nem volt kiterjeszhető Károlyira és társaira, mert vele szemben kardinális ellentétek állanak fenn. Így például Németországra vonatkozólag, mely a háboru

kitörése óta részt vesz hazánk védelmében. Ezért minden magyar embernek helyeselni kell a német szövetség megújítását. A választójog kérdésében az a meggyőződése, hogy a megértés útja nincs elzárva.

Polónyi Géza: Ne titkos kártyákkal játszon.

Wekerle Sándor: En nyílt kártyákkal játszom, nekem nincsenek titkaim. Kérdezze meg Károlyt és azokat, akik a nemzet önrendelkezési jogáról beszélnek. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

Szünet után az elnök javaslatára kimondta a Ház, hogy legközelebbi ülést szombaton tartja.

Ezután Polónyi Géza terjesztette elő sürgős interpellációját a kormányra vonatkozólag. Bizony Ákos mai érvelését elfogadja. A választójog kérdésében támogatja a kormányt, azonban nem tartja kielégítőnek a miniszterelnök felvilágosítását a katonai reform kérdésében.

Barta Ödön a nagyszöllősi iskoláknak katonai célokra történt lefoglalása miatt interpellált. Apponyi Albert gróf megnyugtató válasza után az ülés véget ért.

Jánosi Zoltán győzött. Képviselőválasztás az I. kerületben.

Csütörtökön folyt le a képviselőválasztás az I. választókerületben dr. Körösi Kálmán elnöke alatt, aki egyúttal a Péterfia-utcai kerületben vezette a választást, míg a Csapó-utcai kerületben dr. Fejér Ferenc. Két jelöltet ajánlottak a választók: Jánosi Zoltánt és dr. Révi Nándort. A törvényes formák elintézése után mindkét küldöttség előtt a Jánosi-párt kezdte meg a szavazást és oly tömegben foglalta el a választási helyiséget, hogy a Révi-párti választók meg se közelíthettek.

A zárórát a Péterfia-utcai kerületnél negyed öt órára, a Csapó-utcai kerületnél négy órára tűzték ki. Ez ideig kapott a Péterfiai kerületben:

Jánosi Zoltán	367
dr. Révi Nándor	43
a Csapó-utcai kerületben:	
Jánosi Zoltán	374
dr. Révi Nándor	78

szavazatot.

Összesen tehát beadtak: 862 szavazatot, amely így oszlott meg végeredményben:

Jánosi Zoltán	741
dr. Révi Nándor	121

Ezután a választási bizottság a jegyzőkönyvet szövegezte meg, mialatt küldöttség ment Jánosi Zoltánért, hogy felkérjék a mandátum átvételére.

A mandátum átadása.

A város közgyűlési termét az eredmény kihirdetésére zsúfolásig megtöltötte a közönség, amely nagy lelkesedéssel fogadta Jánosi Zoltánt.

Dr. Körösi Kálmán elnök igen szép és hatásos beszéd kíséretében adta át Jánosi Zoltánnak Debrecen első választókerületének mandátumát. A következőket mondotta:

— Debrecen mandátumának különös jelentőséget kölcsönöz színmagyar jellegünk és régi kulturánk. Képviselő ur férfitörőnek ennek a városnak szentelte, amelyet lelkével úgy repdesett körül, mint a madár a fészket. Magasröptű szelleme most száll föl, mint egy merész aviatikus. Propellere lesz minden szépért, jóért való lelkesülése, motorja nemes akarata, szár-

nyai fényes tehetsége és tudása. De a levegőt, ami a repüléshez a fő, a város polgárainak a bizalma adta meg. Szálljon ez a szellem messze és magasra, olyan távlatra, amelyből megítélheti a múlttörténelmi eseményeket, szálljon oda, ahova eddig csak áhándjaink jutottak: küzdeni és pedig sikeresen küzdeni, hogy ebből a vértengerből úgy kerüljön ki nemzetünk, mint független, szabad Magyarország. (Hosszantartó, zajos éljenzés.)

Ezután Jánosi Zoltán vette át a szót.

— E történelmi időkben — ugymond — amikor nem csak ez ország, de egész Európa sorsáról döntenek, érkezett el az én egyszerű, polgári életem döntő eseménye is. Teljes szívből átérzem, hogy azt adta nekem Debrecen választópolgársága, ami a legdrágább: a szeretetet és a bizalmat. Hálas köszönet mindazoknak, akiknek szíve felém dobogott.

Megható jelenetei voltak ennek a választásnak. Az én polgártársaim felemeltek oda, a hol városomnak még nagyobb szolgálatot tehetnek. Ezen a megbízólevelen semmi szenny nincs. Széplőtlen tisztaságát megfogom őrizni. Ugy igyekszem teljesíteni az országgyűlésen is kötelességemet, hogy méltó legyen ennek tisztaságához.

Egy zászlót adtak a kezembe, amelyre rávan írva a magyar nép függetlensége és szabadsága. Dicsekedni nem szoktam. Azt szeretem, ha az emberről tettei tesznek tanúságot. Több, mint egy évtizedet töltöttem a város közügyeinek szolgálatában. Tanul hívok föl mindenkit és a mindentudó Istent, hogy eskis a közjót akartam. Ezt a zászlót fennen lobogtatom. Teljesen tisztában vagyok azon feladatokkal, amelyek reám, mint a parlament egyik tagjára, várnak. Küzdeni fogok, hogy a független Magyarország alapjait lerakjuk, a demokratikus Magyarországot és mindenekelőtt az általános, egyenlő és titkos választójogért.

Felkiáltások: Eljen a népképviselő!

Jánosi Zoltán: És mindazért, ami egy új Magyarország felépítéséhez szükséges.

Közbeszólás: A képviselők meg ne halljanak éhen!

Jánosi Zoltán: Én az általános választójognak régi híve vagyok. 13 évvel ezelőtt, amikor még megbélyegezték azokat, akik az általános választójog híveit vallották magukat, gyűlést tartottunk itt Debrecen népével. Én ez elvhez hű maradtam és az is maradok továbbra.

Végül arról szólott, hogy a választás hullámai természetesen iszapot is felkavartak. Azt hangoztatták, hogy szerb származású, pedig ő anyai ágon szabolcsmegyei magyar, atyai ágon pedig görög eredetű. És a görögök nem túrték a zsarnokságot. Hangoztatta, hogy itt nevelkedett a kalvinista Rómában, az ős kollégium kebelén s városának, hazájának szerepe tete véreli.

A viharos éljenzéssel fogadott beszéd után a Városi Dalegylet egy hazafias dalt adott elő, majd pedig az egész közönség elénekelt a Hymnuszt.

A közoktatás kulturális és nemzeti feladatai.

— Népszerű Főiskolai Tanfolyam. —

A Népszerű Főiskolai Tanfolyamon febr. hó 8-án dr. Csige Varga Antal egyetemi könyvtárór: A közoktatás kulturális és nemzeti feladatairól fog előadást tartani.

Az előadás eszmenenete a következő:

A közművelődés jelentősége és helye egyéb közfeladatok között.

A közoktatás feladatai, tekintettel a háboru után várható új helyzetre.

a) Állandó, vagy kulturális feladatok: az emberi képességek kifejtése az egyénben, jellemképzés a közérköles irányában és esztétikai nevelés. Az egyén szempontjából: hasznos ismeretek szerzése, alkalmazkodási képesség. A köz szempontjából: munkás és jó állampolgárok nevelése.

b) Nemzeti feladatok: a közművelődés kiterjesztése, demokratizálása az állampolgári jogok kiterjesztésével párhuzamosan. A közoktatás egysége által a társadalom egységének

megteremtése. A nemzetiségi mozgalmak veszedelmének ellensúlyozására erőteljes nemzeti szellemű közoktatás. A háborus terhek elbírálása okából multhatatlanul szükséges többtermelés érdekében gyakorlatibb irányú oktatás, általában munkára nevelés. Gyermekevédelem az iskolában. A nyugati kultúra közvetítése általunk Keletre. Emancipáció a német kultúra kizárólagos befolyása alól.

Az előadásra mindenkinek, de különösen az oktatással foglalkozók figyelmét felhívjuk. Az előadó alapos elméleti képzettségén kívül széles tapasztalatok alapján ismerteti a magyar közművelődés legfontosabb kérdéseit.

Debrecen nem kapott kukoricalisztet.

Megváltoztatták az őrlési arányt.

— Budapesti tudósítónktól. —

Budapest, február 7.

Az Országos Közélemezési Hivatal újabban kéthetenként utalja ki az egyes törvényhatóságok részére szükséges lisztmennyiségeket. A legutóbbi kiutalásnál, amikor Debrecen részére a kiutalt mennyiséget teljes egészében buzalisztben utalták ki, egyes törvényhatóságok, ezek között Arad-, Temes-, Szatmár-, Krassószörény-vármegyék, ezután Erdély és a Felvidék egy része már tengerilisztet is kaptak kontingensük egy része gyanánt. Miután ez az intézkedés ma még csak szórványosan jelentkezik és maga az intézkedés is azt bizonyítja, hogy egy Debrecen, mint Hajdumegyét külnöesebb jóindulattal kezelik az Országos Közélemezési Hivatalnál, illetékes helyen kérdést intéztem: vajjon sor kerülhet-e arra is, hogy lisztkontingensének egy részét a jövőben szintén tengerilisztben utalják ki.

E kérdésemre a következő feleletet kaptam:

— Szükségessé tette a mai helyzet, hogy tengerilisztet utaljunk ki ama törvényhatóságoknak, ahol a tengeriliszt a békében sem tartozott a ritkaságok közé. Ezért ezidőszent csak néhány vármegye részére utaltunk ki tengerilisztet és e vármegyék területén levő törvényhatóságokkal joggal felruházott városok is kontingensüket buzaliszt alakjában kapták meg. Debrecenben soha nem ettek kukoricalisztből készült kenyeret normális viszonyok között és így e város részére ezért nem utalt ki tengerilisztet a közélemezési miniszter. Ez a helyzet azonban csak e pillanatban van meg, bár az Országos Közélemezési Hivatalban megvan a hajlandóság arra, hogy ezt az állapotot fenntartsa addig, amíg ez az állapot csak fenntartható lesz.

— Nem vagyunk jósok és így nem tudhatjuk, hogy mit hoz a jövő. Annyi bizonyos, hogy ha a rekvirálások eredménye nem lesz kielégítő, — ezt azonban még mindig nem akarjuk hinni — akkor a rendelkezésünkre álló két rosszabb eset közül a jobbikat választjuk. Nem fogunk úgy cselekedni, hogy addig utaljunk a buzalisztból, amíg a buza teljesen elfogy és tiszta kukoricalisztere leszünk utalva, hanem korábban megkezdjük már a tengeriliszt kiutalását és kisebb mennyiségben tengerilisztet is utalunk ki a buzaliszt mellett. Ha ez az eset bekövetkeznék, akkor is természetesen különbséget teszünk Debrecen és ama részei között az országnak, ahol békében is kukoricalisztet ettek az emberek és ez esetben Debrecen aránylag kevesebb tengerilisztet fog kapni, mint az utóbbi kategóriába eső területek lakossága.

— Nem tudjuk mikor kerül sor ezekre az

APOLLO
Ma,
Pénteken
Előadások
5, 7 és 9
órákor.

**Élve
eltemetve**
dráma 3 felvonásban.
Az udvari tanácsos
vigjáték 3 felvonásban.

URANIA
Ma,
Pénteken
Előadások
5, 7 és 9
órákor.

CABIRIA II.
történelmi regény a Krisztus előtti
II.-ik századból.
Második rész.

intézkedésekre, azt sem tudjuk, sor kerül-e egyáltalán erre a megoldásra, minden attól függ, hogy minő eredménnyel jár majd a rekvirálás és hogy miként tudjuk buzakészletünket szaporítani.

Az Országos Közélemezési Hivatal egyebeként a lisztállítás érdekében már ma radikális intézkedéseket léptetett életbe, honorálván ezzel a Magyar Városok Országos Kongresszusának legutóbbi ülésén elhangzott kívánásokat. A Közélemezési Hivatal vezető miniszter utasította ma a Haditerményt, hogy a jövőben már több lisztet öröltessen ki a mallokkal a buzából. Amíg a buza kiörlési százaléka eddig 30% volt, addig a mai naptól kezdve már 84%-a kiörlés, vagyis egy métermáza buzából 4 kilogrammal több lisztet nyernek.

Ennek megfelelően a kiörlési arány így alakul:

Finom tézsliszt 19%, főzöliszt 25%, kenyérliszt 40%. Az elporlás marad továbbra is 7%, a korpa azonban 18% csak 14% lesz. A rozsnál az örlési arány 82%-ról 85%-ra emelkedik.

Az Országos Közélemezési Hivatal értesüléseim szerint még egy fontos intézkedésre készül, nevezetesen rendeletet ad ki a napokban, amely az egész ország területén egységesen állapítja meg a fejkvótát és így megszűnik az az igazságtalan állapot, hogy egyes törvényhatóságokban jobban leszállítják a fogyasztók adóit, mint más szerencsésebb városokban.

Paál Jób.

Színház.

A Csokonai-színházban.

Pénteken: B) bérletben Takarodó, dráma.
Szombaton d. u.: Tücsök Matyi gyermekdarab.
Szombaton este: Bérletszünetben Városi Dalárda előadása.

Vasárnap d. u.: Favorit.
Vasárnap este: Bérletszünetben Sztambul rózsája.

A Vig-színházban.

Pénteken: Népszerű opera előadás mérsékelt helyekkel, Tosca, opera.
Szombaton d. u.: Falusiak, vigjáték, mérsékelt helyekkel.

Szombaton este: Farsang-est.
Vasárnap d. u.: Tót leány, népszimű.
Vasárnap este: Takarodó, dráma.

A Városi Dalegylet szombati hangversenyét megismétlik.

Óriási érdeklődés.

Példátlannul nagy érdeklődés nyilvánult meg a Városi Dalegylet szombati hangversenye iránt, amelynek fényes és értékes műsora valósággal lázba ejtette a közönséget. Ma, már két nappal az estély előtt, azt jelenti a rendezőség, hogy minden jegy elfogyott.

Hogy ezt a rendkívüli érdeklődést kielégítse a rendezőség s a hadiárva, rok-kantak és Vörös-kereszt részére még több eredményt érjen el, elhatározták, hogy a hangversenyt teljes műsorával, előköppel, táncal s a Hunyadi László opera részlettel kedden délután, ugyancsak a Csokonai-színházban megismétlik.

A hangverseny iránt joggal támadt ez a nagy érdeklődés, mert már a próbák is meglepték s egyes részében a műsornak valósággal elragadták a kivételesen jelenlévőket. Gyönyörű látványosság az Előkép; meglepően szép a Babits Vilma pacsrta dala, amelyhez a dalárda szolgáltatja a kíséretet, fölséges az a színes,

ragyogó részlet, amelyet a Hunyadi László operából bemutatnak.

A szombati esti előadásra nincs jegy. Kedden délután három órai kezdettel megismétlik az előadást rendez színházi helyárrakkal. Erre ma délután bocsájtják ki a jegyeket és azok a Csokonai-színház pénztáránál lesznek kaphatók.

Itt említjük meg, hogy a szombati estély előadás főpróbája szombaton délelőtt tíz órakor lesz a Csokonai-színházban.

Műsorváltozás — házasság miatt. Az egyik szegedi lapban olvassuk az alábbi érdekes színházi kommunikát:

Műsorváltozás. A színházi iroda jelenti: Vajda Ilonka férjhez megy és megvált a szintársulattól, Bródy Sándor romantikus színművének, a Szeretőnek szerdai előadása ezért elmarad s helyette a Sztambul rózsája kerül színre.

Egy műsorváltozásnak sok oka lehet. Ezek között azonban kétségkívül legtrikábbban szerepel a — házasságkötés. Vajda Ilonka egyebeként kedves ismerőse a debreceni közönségnek. Nyíregyháza leány s itt kezdte pályáját a debreceni színházban. Most úgy látszik, ezzel a műsorváltozással búcsút mond a színpadnak s föleseréli azt a csöndes családi tűzhely melegével.

Szombati előadások. (A színházi iroda jelenti.) Szombaton a Csokonai-színházban félhétóránál fogva sok örömet fogszerezni a gyermekvilágnak. Este a Városi Dalárdának lesz az előadása. A Vig-színházban délután mérsékelt helyárrakkal a Falusiak, vigjáték és este a Vig-színház Farsang-estje fog kiváló szórakozást nyújtani gazdag és változatos műsorával.

Burián Károly és Feinhals Frigyes. (A színházi iroda jelenti.) Hétfőn vendégszerepel Burián Károly cs. és kir. kamaranékes a Carmen operában. Kedden Feinhals Frigyes bajor kamaranékes tartja dal- és ballada estélyét a Vig-színházban.

Cahiria II. A közönség legnagyobb érdeklődése mellett játssza az Uránia ezen grandiózus és mondhatjuk minden idők leghatalmasabb filmjét. Jegyelővétel d. e. 10 órától.

Az Apollóban egy rendkívül érdekes és fordulatokban meglepő dráma „Elve eltemetve” címmel van műsoron és a múlt hétről lemaradt vigjáték az Udvari tanácsos.

Fantomas-film ma az Arany-Bika moziban. „A mérgező pohár” a címe e négy felvonásos bűnügyi drámának, amely elejétől végéig izgalomba tartja a nézőközönséget.

Ma délután jelenik meg a Színházi Figaró új száma meglepetést keltő képekkel és tartalommal.

Ujdonságok.

Leszállították

a kenyér- és lisztadagokat.

Fővárosi munkatársunk telefon jelentése.

Budapest, február 7.

A mai minisztartanácsban terjesztette elő Windisgrätz herceg, közélemezési miniszter, a közélemezés rendezésére irányuló intézkedéseit. A minisztartanács elfogadta azt a javaslatát, hogy országosan leszállítsák a kenyér- és liszt-kvótát.

Ennek folytán az eddigi havi hét kilogramm liszt helyett mindenki csak hat egész hat tized kilogramm lisztet kap. A nehéz testi munkát végző munkások azonban megfelelő magasabb fejkvótát élveznek és pedig: a vasuti munkások havi 15 kilogrammot, az éjjeli üzemeknél dolgozók 12 kilogrammot, a bányászok 16 kilogrammot, az erdőkitermelésnél dolgozó munkások 10,5 kilogrammot.

Igy a városi és a falusi lakosság, a termelők és a fogyasztók, egyforma fejadagban részesülnek.

Magáéva tette a minisztartanács a közélemezési miniszternek azt a javaslatát is, hogy tíz közélemezési kormánybiztos nevezzenek ki az egyes közélemezési körzetek élére. A miniszter hangzott, hogy a háborús közélemezés szükségessé teszi az erélyes rekvirálást, amde nem járul hozzá az erőszakos rekvirálásokhoz, amely nincs tekintettel a gazdasági érdekekre.

Szent Erzsébet Egyesület tagjainak figyelmébe! Felkértem mindazon tagok és jötevők, akik a teadélutánhoz teasüteménnyel vagy más harapni valóval hozzájárulni szívesek voltak, küldeményeiket vasárnap délelőtt 10—11 óráig szolgáltatassák be a Bika-szálló kistermében, ahol a küldött dolgokat a házi-asszonyok átveszik. Pénzküldemények és gyűjtővekek Májerszky Mihályné társelnökhöz küldendők. Elnökség.

Minisztartanács. Tegnap délután 4 órakor a minisztartanács folyó ügyeket tárgyalta.

Szabad Iskola. Pénteken, február hó 8-án Pető Pál dr., a Népjóléti Hivatal főnöke folytatja mult heti előadását. Szólani fog a lakásügyről, különös tekintettel a lakásfelügyeletre, a közjótékonykés és szegényügy reformjáról, a szociális intézményekről (népszálló, népkonyha, cseléd-otthon, csocsemők és gyermek napközi otthona, melegedő szobák stb.) s végül a népjóléti intézmények jövedelmi forrásairól. Az előadás ingyenes és d. u. 6 órakor a szokott helyen kezdődik.

Továbbképző az ipartestületnél. Ma, pénteken este 7 órakor tartja meg az ipartestület tanácstermében többször elhalasztott előadását dr. Harsányi Imre rendőrkapitány. A hallgatók pontos megjelenésre kértnek.

Kétezer koronás adomány. Most halt meg a jótékonyágáról, nemes szíveről ismert *Lichtschein* Mózes, a Bethlen-u. 7. számú ház tulajdonosa 81 éves korában. Fiai: Dezső és Samu édes apjuk temetése alkalmából kétezer koronát juttattak el Márk Endre polgármester kezéhez, aki is az adományozók intenciói szerint fogja jótékonycélra felhasználni a szép összegű adományt.

Betöltésre váró katonai alapítványi helyek. A cs. és kir. katonai állomásparancsnokság közhírré teszi, hogy több katonai alapítványi hely betöltésre vár. Minden közlelbi felvilágosítással fenti parancsnokság (Debrecen, Szent Anna-u. 1.) szolgál.

A Debreceni Református Tanítótestület 1918 február 9-én, délután 4 órakor az egyháztanács termében Tassy Miklós és Tömörny Jenő központi igazgató-tanítók emlékeztetőre gyászünnepelet tart. A gyászünnepelet műsora: 1. Megnyitó. Tartja Mocsári László. 2. Gyászünnepelet. Eneklí a Ref. Tanítói Vegyeskar. 3. Emlékeszéd Tömörny Jenő felett. Tartja Hatvány József. 4. Emlékeszéd Tassy Miklós felett. Tartja Ormós Lajos. 5. Találkozunk. Eneklí a Ref. Tanítói Vegyeskar.

Kimutatás a debreceni állomás udítóhely működéséről. 1918 január hó folyamán 3400 sebesült katonára részére lett kiosztva: 1208 adag tea, 2552 adag kenyér, 3182 adag leves. A debreceni udítóállomás vezetője dr. Szász Adolfné.

A tisztek botviselési engedélye. A beteg és sebesült tisztek eddig az illetékes tőparancsnokságon, vagy állomásparancsnokságon kaptak engedélyt arra, hogy bottal járjanak. Ezt az állapotot most, mint budapesti munkatársunk telefonálja, olyként módosították, hogy ezentúl már ama kórházak, ahol az illető tiszt vagy tisztjelölt betegállományban van, megadják a botviselési engedélyt. Ezt az engedélyt olyan tiszteknek, akik szabadságon vannak és nincsenek kórházi kezelésben, a terület parancsnokságok, vagy a katonai parancsnokságok adják meg orvosi bizonyítvány alapján.

Köszönetnyilvánítás. Szeretettel jó fiunk temetésén megjelent rokonaink, jó barátaink s az elhunyt kártársainak jóleső részvétükért ezután mondunk köszönetet. 1918. február hó 6-án. Pásztor Miklós és neje.

Új könyvek: Neéra Égi és Földi szerelem 2,50, Drasche Envem vagy. Aage Madelun - Hajsza emberre és vadra, kaphatók Antalynál, Szent Anna-u. 13.

Arany Bika-mozi
Ma, Vasárnap
Előadások, 5, 7 órakor

Fantomas-film.
A mérgező pohár
bűnügyi történet 4 részben.
A színházi herceg
vigjáték 3 felvonásban.

A Vörös-kereszt egyesület részére a következő adományok érkeztek: A debr. Casino által 1918. január 5-én rendezett hangverseny jövedelme 824 K. Alföldi Tarkarékpenzár tisztviselői kére 22 K 97. Pórnthal H. utóda Budapest 500 K. Fábrián örmester 10 K. K. Gy. adomány 40 K. özv. Kozma Iászlóné 5 K. A fenti adományokat köszönettel nyugtázza Somossy László, a Vörös-kereszt egyesület pénztárnoka.

A szerencsétlenül járt Csonthos József részére Hiffnágel Irma tíz koronát és F. L. százados öt koronát küldött be lapunkhoz. Adjuk a kórház gondnokának.

100 papír-salvétá 3 K, 100 levélpapír 100 horitékka 3.50 és 4.50 Antalfynál.

Ch. Perczel Carola. A táncianitást kezdők és haladók részére kedden é hó 12-én kezd meg. Bairatkozni lehet egész nap az Uránia épületében levő lakásán. Telefon 12-51.

Mindent-tudó kis lexikon, írta Ferenczy 8.80, kapható Antalfy könyvkereskedésébe, Szent Anna-u. 13.

Milyen legyen az új birtokpolitikai törvény?

A Debreceni Újság számára írta: BUDAY BARNA, az OMGE titkára.

Az újabb idők reformkivánságai között legáltalánosabb az a kivánság, amely egy nemzeti és szociális szempontoktól áthatott birtokpolitikai törvény megalkotására vonatkozik. Többféle szempont sürgeti a birtokpolitikai beavatkozást. Ezek: a spekuláció tulkapásainak elhárítása, a nép birtokszerző vágyának kielégítése, a gazdasági üzemek védelme a gyors és kéros szétbontás ellen és végül az az időszerűség, hogy a magyar államhoz hű elemek kezén maradjon. Ezenkívül jórészt birtokpolitikai utra kívánják terelni a hadirokkantak elhelyezésének kérdését is. Azt is számolnunk kell azonban, hogy Amerikában rekedt honfitársaink a háború után bizonyára nagy számmal özönlenek vissza és megtakarított pénzt hoznak, amit elsősorban földbirtokban akarnak majd befektetni. Ennek az elhelyezkedésnek is tért kell nyitnunk és ez megint a birtokpolitika feladatai közé tartozik.

A földművelésügyi miniszter belátta a felsorolt szempontokhoz igazoló birtokpolitikai törvény megalkotásának elodázhatatlan szükségességét. A birtokforgalom szabályozására, egyelőre hadiérdekből, rendeltet bocsájtott ki, ezek azonban csak átmeneti intézkedés, mert egyidejűleg e—egységes birtokpolitikai törvény kidolgozását is munkába vette. Tudomás szerint a törvényjavaslat tervezete már elkészült és azt legrövidebb időn belül a képviselőház elé is terjesztik.

A törvényjavaslat tartalmát betervezés előtt a nyilvánosság természetesen nem ismerheti meg. Ismerjük azonban azokat a feladatokat, amelyeket a törvénynek meg kell oldania és időszerű lesz talán, ha ezeket a megoldandó feladatokat röviden körvonalazom és összegezem.

A multak tapasztalataiból a következő tanulságokat kell levonnunk:

A birtokforgalmat véletlen esélyektől függővé tenni, vas—üzérkedés tárgyává tenni, nem szabad, ennek szabályozásába, irányításába és ellenőrzésébe bele kell nyulnunk, hogy a nemzeti szempontok és a szociális érdekek érvényesülését biztosíthassuk.

A hazai földet magyar védőterülettel kell körülcsonni, amely ellenáll a kívülről jövő nemzetellenes törekvéseknek.

A magyarság és a magyar államhoz hűnek bizonyult polgárok terjeszkedése érdekében adjunk módot arra, hogy az egészséges kisbirtokos osztály szaporodjék, a már meglévő pedig megerősödjön. Evégből a földszerzésnek lehetőségét kell biztosítani olyan vidéken is, ahol erre a földbirtok természetes forgalma nem nyújt lehetőséget.

A kisemberek rovására fűzött parcellázási spekuláció nyereszkesedési visszaszorítandók, az ingatlan-eldarabolások ellenőrzésével és

közérdekből való szabályozásával. Nemcsak a földszerzés alkalmával védendő meg a kisember érdeke, de olcsó hitellel, a termelés iránymutatásával és az értékesítés szervezésével is támogatni kell azt.

Ne legyen célunk a törpebirtokok szaporítása, ellenkezően igyekezzünk megvédeni az egészséges kisüzemeket a gyors szétbontás és a lézengő existencia keletkezése ellen olyan intézkedésekkel, amelyek erre alkalmas kisbirtokokat osztatlan örökség tárgyává tesznek.

A föld tulajdonjogi megszerzése révén a magas földárak miatt aránylag kevesen juthatnak a vágyott önálló gazdasági otthonhoz. Ezért különös figyelmet érdemel a kisbirtokok fejlesztése, amely célra a korlátolt forgalmi birtokok egy része igen jól felhasználható. Rendkívül megkönnyíti a kisemberek bérleti vállalkozását, ha a föld bérbevételére, gépek és nyersanyagok közös beszerzésére társulnak, miért is a földbirtok szövetkezetei különösen támogatandók.

Adjon továbbá a törvény módot arra, hogy járadék fizetése ellenében is lehessen kisbirtokokot szerzeni és a munkások is szerezhessenek kisebb járadék-teleket, ahol kertészkedhetnek és munkaerejüket kihasználhatják.

Biztosítani kell a törvénynek az ahhoz szükséges jogi és anyagi eszközöket, hogy a harctérről, továbbá a tengerentúlról visszatérők elhelyezése céljából az erre kijelölt és önzetlenül működő pénzügyi földet vásárolhasson s illetve a szükséghez képest a kincstári, városi és községi birtokok egy része is felszabadítható és birtokpolitikai célokra felhasználható legyen.

Az állam tulajdgos beavatkozása a földbirtokforgalomba nem kívánatos, sőt veszedelmessé válhatik; ezért a birtokpolitikai feladatok végrehajtásának irányítására a társadalom független és nemzeti szempontból feltétlenül megbízható clemelből bizottságot kell alakítani.

Ugy tudom, hogy a birtokpolitikai törvény mindezekkel a kivánságokkal számolt s teljesülésüket hatékony intézkedésekkel fogja biztosítani.

Meghívás.

A hajduhadházi birtokosságok évi rendes közgyűléseit a község háza nagy termében az alább kitűzött időben tartják meg s arra az érdekeltek ezennel meghívattak.

1. Közbirtokosság 1918. március 10-én délelőtt 10 órakor.
 2. Nagyerdő birtokosság 1918. március 10-én délelőtt negyed 11 órakor.
 3. Legelő birtokosság 1918. március 10-én, fél 11 órakor.
- Hajduhadház, 1918. február 4.

Tisztelettel:

Hadházy Miklós,
elnök.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri belktatása tíz szög egy korona ötven fillér. Minden további szó tizenöt fillér. A vasárnapi szám részére feladott legkisebb apróhirdetés két korona. Minden további szó húsz fillér.

Kocsikenés
I-a. minőségű kapható: Grünberger és Glöck cégénél. 1394	Nagy Sándor
Ingatlan eladási hirdetés, lakás kiadó, házasság közvetítő irodája — Borgondia-utca 12. Megvételre ajánlja: Magos-utca 15. számú urt házat. Homokkert, Akácfu utca 3. számú házat, — szőlő, gyümölcsös. Vilmos császár körüti 22. számú villát. Libakert. Viola-utca 20. sz. házat veteményes földdel. Ajtó-utca 11. Bethlen-utca 76. számú házat. Forgalmos helyen levő palotát Kossuth-u. 55. számú jövedelmező házat. Csapó és Burgon dia-utca sarkon levő nagy jövőnek eléje nőző házat. 912
Majorsónának
ajánlok. Ugyanott házi nyul eladó. Salárom-utca 26. 1334	Tisztelettel
felkérem szives vevőimet, akiknek a zsir vásárlási könyve november és december hóra nálam volt beírva hivatalos kitörles — miatt szonnal jelentkezzenek. Tisztelettel özv. Nagy Istvánné. 1444
Fodrászsgéd
azonnal felvétetik — Dianiska, Petőf-ter 7. szám. 1450	

Elegánsan
berendezett 2 szoba. — fűtés, villanyárammal kiadó. Bika-bérház I. 8. 1366

Modern
két szoba, konyha, kamara és előszobából álló lakás külön padlással, melék helyiségekkel május 1-re kiadó. Jó vízi kut az udvarban. Tisztviselő-telep III. utca. A szoboszlói országot mentén, az órház átellenében. 1457

Kereslet

Aranyt-ézüstöt,
brilljánst, zélogjegyet vez. meghívásra házbizhoz is olmev. Steiner Mihály. Széchenyi-u. 19.

Intelligens
német kisasszonyt keresek két gyermek — mellé, dáránra, zenében jártas előnyben. — Cim a kiadóhivatalban 1457

Kézi
és tanuló leányok fizetéssel felvétetnek. — Török-szalom. Piac-utca 38. sz. 1400

Úgyos
gépiróleány a gázgyárban azonnal felvétetik. 1399

Fiatal
házaspar keres butorozott szobát, lehetőleg konyhával, esetleg éléskamrával is. 1393

Keresek
Ferenc József-ut 83. sz. alatti orth. kóser étterembe egy főzni jól tudó izr. szakácsnát. Kik hasonló minőségben már alkalmazva voltak előnyben részesülnek. Kis József. 1346

Vidéki
kereskedő, jelenleg katoná keres urháznál lakást, kóser ot. Cimet kerék kiadóhivatalba. 1372

Tanuló
jó családból havi fizetésre felvétetik. Harmathy könyvüzletbe. 1368

Keresek
Ferenc József-ut 83. sz. alatti orth. kóser étterembe egy megbízható ügyes, izr. vallásu kiadóhivatalba. 1372

Gyakorlott
pénztárosnót 15-iki belépésre kerestetik: — Schön Sándor, Ferenc József-ut 14. 1438

Fűszerüzlet
berendezett keresek — megvételre, teljes felszereléssel. Halter Márton ker. segéd. Nyil-utca 34. Telefon szám 704. 1329

Fűdőszolga
jó feltétel mellett és — egy szárító asszony — Telegdy gőzfűdőbe felvétetik. 1451

Nagymunkás
férfi szabósegédet azonnal belépésre keresek, aki napszabói munkát is elvégzi. Vass János. 1449

Téglafuvarosok
nagyobb mennyiségű téglát szállítása céljából jelentkezőnek az Egyetemi építkezésnél a Nagyerdőn. 1450

Ragasztó
és tűzőnő felvétetik. — Klein Lajos, cipőfelszerkesztőnél. Vár-u. 2. 1463

Eladás

Eladó
kevesebb használt férőruhák, fehérneműk és lábbelik. Megtekinthető délután 2-5. Halva utca 37-t. 1430

Eladó
két nyilas szőlő, cseresznyével. Sestakert, Andrásy-ut 3. 1406

Moslék
eladó a kollégiumi társintézetben. 1367

Jókarban
levő tisztí nyereg felszereléssel eladó. Hajdu bészörményben, Szily Józsefnél. 1371

Eladó
telek 375 négyszögletes és 50 kéve csutka. — Tisztviselő-telep II. utca 7. 1349

Eladó
Boldogkert, Csóka-utca 11. sz. ház 704 □ ol pária oltott szőlő, 5 zirconm kaptár, 1 női bőr bunda, 1 ló kafa. 1440

Dívatos
tavaszi costum közep termetre és egy rövid fekete téli kabát olcsón eladó Széchenyi-u. 31. emelet. 1448

Egy
finom sötétkék férfi töl kabát eladó. Deegenfeld tér 3., keresztútban. 1438

Boreresztőkötét
18 méteres, tiszta kenderből eladó. Széchenyi-utca 3. Ferenczy könyvvel. 1441

Csapógarntúrók
teljes felszerelvé, jókarban, üzernképes állapotban eladók. Ertekezni lehet: Tóth Gy. vasúzetben. 1453

Meldinger
kályha eladó. Megtekinthető. Széchenyi-u. 49. Borossnál. 1445

Nagy
és kiváló jó minőségű utazó bunda eladó. — Bothlen 60. 1441

Világos
drapszinü szövet és aljomból szép ruha eladó. Bethlen 60. 1449

Eladó
tégla, nagyobb mennyiségben. Ertekezni Tóth Istvánnál, Péterfa-utca 16. sz. a. 1448

Egy
csinos masszív asztal eladó. Csapó-utca 90. 1455

Fodrász
üzlet sürgősen eladó. — Ugyanott 10 évi jártással kiipróbált borotvák kaphatók. Gázkályha fűzőfűtő. Cim kiadóhivatalban. 1454

Szép
háló és abédő berendezés és többféle butorok eladók. Piac-utca 37. — Kistemplom-bazár 1458

Újság kézbesítő asszony felvétetik, a Kiadóhivatalban.